

**Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Чернышевка авыл
жирлегендә урамнарға, мәйданнарға һәм гражданнар яши торган башка
территорияләргә исемнәр бирү тәртибе турында
Нигезләмә**

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Чернышевка авыл жирлегендә урамнарға, мәйданнарға һәм гражданнар яши торган башка территорияләргә исемнәр бирү тәртибе турындагы әлеге Нигезләмә (алга таба - Нигезләмә) 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы "Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында" һәм 2013 елның 28 декабрендәге 443-ФЗ номерлы "Федераль мәгълүмати адрес системасы турында һәм "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" Федераль законга үзгәрешләр кертү турында" Федераль законнар, муниципаль берәмлек Уставы нигезендә эшлэнгән һәм Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Чернышевка авыл жирлегендә муниципаль берәмлегендә (алга таба - Поселение) урамнарға, мәйданнарға һәм гражданнар яши торган башка территорияләргә (алга таба - объектлар) исемнәр бирү, шулай ук аларның исемнәрен үзгәртү һәм юкка чыгару тәртибен билгели.

1.2. Әлеге Нигезләмәдә төшенчәләр һәм терминнар федераль законнарда билгелэнгән шул ук мәгълүмләрендә кулланыла.

**2. Жирлектә урамнарға, мәйданнарға, гражданнар яши торган башка
территорияләренә исемнәр бирү нигезләре, аларның исемнәрен үзгәртүгә һәм
юкка чыгаруга нигезләр**

2.1. Жирлектә урамнарға, мәйданнарға, гражданнар яши торган башка территорияләренә исемнәр бирү нигезләре, аларның исемнәрен үзгәртүгә һәм юкка чыгаруга нигезләр булып түбәндәгеләр тора:

- яңа төзелгән территорияль берәмлекләргә исем бирү;
- аерым мәдәни-тарихи кыйммәткә ия жирлектә объектларның тарихи барлыкка килгән исемнәрен торгызу;
- Жирлектә тиешле объектларның статусын һәм (яисә) функциональ билгеләнешен үзгәртү;
- Жирлек гражданнар объектлары исемнәрендәге кабатлануларны бетерү;

- Жирлектәге аббревиатурлар, номерлар яисә күпсүзле сүзтезмәләр белән билгеләнгән уку һәм әйтелү өчен шактый уңайсызлык тудыра торган объектларны бетерү;

- күренекле дәүләт һәм жәмәгать эшлеклеләре, фән, мәдәният вәкилләре һәм Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы, Жирлек алдында казанышлары булган башка затлар истәлеген мәңгеләштерү.

2.2. Объектларның исемнәре аерым очрақларда үзгәртелә, атап әйткәндә:

- объектның тарихи барлыкка килгән үзенчәлекле мәдәни кыйммәткә ия исемен торгызганда;

- тиешле объектның статусы һәм (яисә) функциональ билгеләнеше үзгәргәндә;

- торақ пункт территориясе чикләрендә объектлар исемнәрен кабатлауны бетерү максатларында;

- объектны әйтелү өчен шактый уңайсызлык тудыра торган аббревиатура, номерлы яисә күпсүзле сүзтезмә белән билгеләнгәндә.

2.3. Объектларның исемнәре территория турында мәгълүмат - тарихи, социаль, топографик белешмәләр житкерергә тиеш.

Объектлар данлыклы вакыйгалар, шәхесләр, шәһәрләр һәм торақ пунктлар истәлегенә аталырга мөмкин.

Объектларның исемнәре Жирлекнең географик юнәлешен, табигый һәм шәһәр төзелеше үзенчәлекләрен исәпкә алырга мөмкин.

2.4. Исемнәр үз билгеләнешенә җавап бирергә, Татарстан Республикасы дәүләт телләре нормаларына туры килергә, уңышлы һәм әйтергә уңайлы булырга тиеш.

2.5. Исемнәрне объектларга биргәндә, төгәллеккә һәм гадилеккә, кыскалыкка һәм исемнәрне истә калдыруга (өч яки аннан да күбрәк сүздән торган атамалардан качарга), аларның даимлегенә, шулай ук гражданның шәхси һәм ижтимагый хәтеренә хөрмәт күрсәтергә, исемнәр эчтәлегенә тарихи-мемориаль һәм башка мәгълүмати кыйммәтенә омтылырга кирәк.

2.6. Объектларга ялгызлык исеме бирү (күренекле (үзенчәлекле) казанышлары өчен кешеләрнең истәлеген мәңгеләштерү) аерым бер очрак булырга һәм кеше үлеменнән соң 5 ел узгач та каралырга тиеш. Күрсәтелгән срок тәмамланганчы Советлар Союзы Геройлары, Россия Федерациясе Геройлары, Дан орденының тулы кавалерлары, Олимпия һәм паралимпия уеннары чемпионнары истәлеге мәңгеләштерелергә мөмкин.

2.7. Объектларга исемнәр биргәндә, аларның исемнәре төрлеләгән тәэмин итергә кирәк.

2.8. Жирлек территориясендә объектлар исемнәрен юкка чыгару объектның гамәлдә булуы туктатылган очракта гамәлгә ашырыла.

3. Жирлектә урамнарға, майданнарына гражданның яши торган башка территорияләргә исемнәр бирү шартлары һәм тәртибе, объектларның исемнәрен үзгәртү һәм юкка чыгару

3.1. Жирлекнең Башкарма комитеты хокукый акты белән Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Чернышевка авыл жирлеге муниципаль берәмлегендә урамнарға, майданнарға һәм гражданнар яши торган башка территорияләргә исемнәр бирү турындагы, аларның исемнәрен үзгәртү һәм бетерү турындагы мәсьәләләрне карау буенча комиссия төзелә (алга таба - Комиссия).

3.2. Комиссия составына фәнни, мәдәни-агарту һәм ижтимагый оешмалар вәкилләре, Жирлек Советы депутатлары, шулай ук «Биектау муниципаль районы» муниципаль берәмлегенә жирле үзидарә органнары белгечләре керә.

3.3. Комиссия коллегиаль орган булып тора һәм үз эшендә Россия Федерациясе законнарына һәм әлеге Нигезләмәгә таянып эш итә.

3.4. Жирлек территориясендә объектларга исемнәр бирү, аларның исемнәрен үзгәртү һәм юкка чыгару әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән тәртиптә, түбәндәгеләрнең тәкъдиме буенча башкарыла:

- Жирлек территориясендә даими яшәү урынына һәм актив сайлау хокукына ия булган Россия Федерациясе гражданнары;
- Жирлек территориясендә билгеләнгән тәртиптә теркәлгән һәм үз эшчәнлеген гамәлгә ашыручы юридик затлар;
- Жәмәгать оешмалары һәм башка оешмалар, шул исәптән Жирлекнең территориаль ижтимагый үзидарәләре;
- Татарстан Республикасы дөүләт хакимияте органнары;
- Биектау муниципаль районының һәм Жирлекнең жирле үзидарә органнары;
- башка кызыксынучы затлар.

3.5. Жирлектә объектларга исемнәр бирү, аларның исемнәрен үзгәртү һәм юкка чыгару турындагы тәкъдимнәр әлеге Нигезләмәнең 3.4 пунктында күрсәтелгән затлар (алга таба текст буенча - инициаторлар) тарафыннан Жирлек Башлыгы исеменә язма рәвештә кертелә.

3.6. Инициаторлар Жирлек Башлыгы исеменә түбәндәге документларны тапшыралар:

1) Жирлектә объектларга исемнәр бирү (яки исемен үзгәртү, юкка чыгару) турында үтенечнамәдә, анда түбәндәгеләр бар:

- жирлек территориясендә объектның тәкъдим ителә торган исеме;
- жирлектәге объектның урнашуы күрсәтелгән карта-схема;
- инициаторлар турында белешмәләр, аларның адреслары һәм телефоннары (булган очракта);
- Жирлек объектының исемен билгеләү, исемен үзгәртү яисә юкка чыгару кирәклеген (максатка ярашлылыгын) нигезләү;

2) булган очракта үтенечнамәдә бәян ителгән фактларны раслый торган тиешле архив документлары тапшырыла;

3) булган очракта территорияне планлаштыру документлары бирелә;

4) инициатив төркемнәрнең, оешмаларның, ижтимагый берләшмәләрнең гомуми жыелышлары, яшәү урыны буенча гражданнар һәм әлеге Нигезләмәнең 3.4 пунктында күрсәтелгән башка затларның жыеннары беркетмәләренә күчермәләре;

5) күренекле дөүләт һәм жәмәгать эшлеклеләре, фән, мәдәният вәкилләре һәм Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы, Жирлек алдындагы казанышлары булган башка затлар истәлеген мәңгеләштергәндә, аларның тормышы, эшчәнлегенә

турында биографик белешмэлэр бирелә һәм аларның казанышлары, шулай ук гаилә әгъзаларының ризалыгы күрсәтелә;

б) инициаторның 2006 елның 27 июлендәге 152-ФЗ номерлы «Шәхси мәгълүматлар турында» Федераль закон таләпләре нигезендә рәсмиләштерелгән аның шәхси мәгълүматларын эшкәртүгә ризалыгы (кирәк булганда).

3.7. Жирлек Башлыгы әлеге Нигезләмәнең 3.6 пункттында күрсәтелгән документларны Комиссия каравына жиберә.

3.8. Комиссия 30 календарь көн эчендә Жирлектә объектларга исемнәр бирү, аларның исемнәрен үзгәртү яки гамәлдән чыгаруның максатка ярашлы булуы (максатка ярашсызлыгы) турында карар чыгара. Карар Комиссия беркетмәсе рәвешендә рәсмиләштерелә.

3.9. Комиссия, инициаторга мондый озайтуның сәбәпләре турында язма рәвештә хәбәр итеп, Жирлектә объектларга исем бирү (яисә исемен үзгәртү, юкка чыгару) турындагы үтенечнамәне карау срогын озайтырга хокуклы, ләкин 3 (өч) айдан да озаграк булмаган вакытка.

3.10. Комиссия беркетмәсен Комиссия 5 эш көненнән дә соңга калмыйча Жирлек Башкарма комитеты житәкчесенә хокукый акт проектын әзерләү һәм аны Жирлек башкарма комитеты раславы өчен тапшыра.

3.11. Объектларның исемнәре һәм аларны гамәлдән чыгару турындагы белешмэләр Жирлекнең Башкарма комитеты алып бара торган Жирлекнең урам чөлтәре элементлары реестрында теркәлергә һәм исәпкә алынырга тиеш.